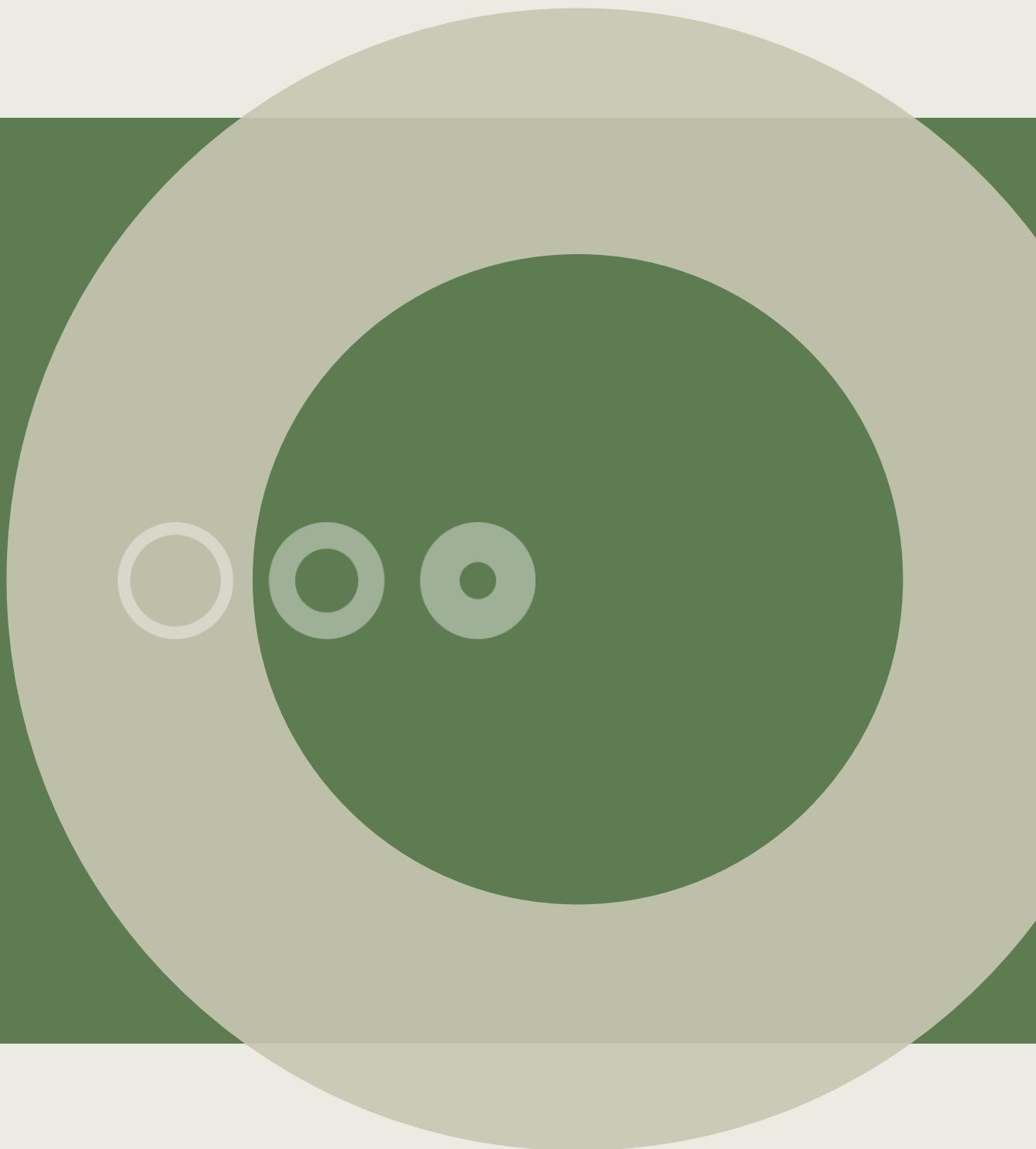

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Prognose for planteproducenternes økonomiske resultater 2011-2013

September 2011

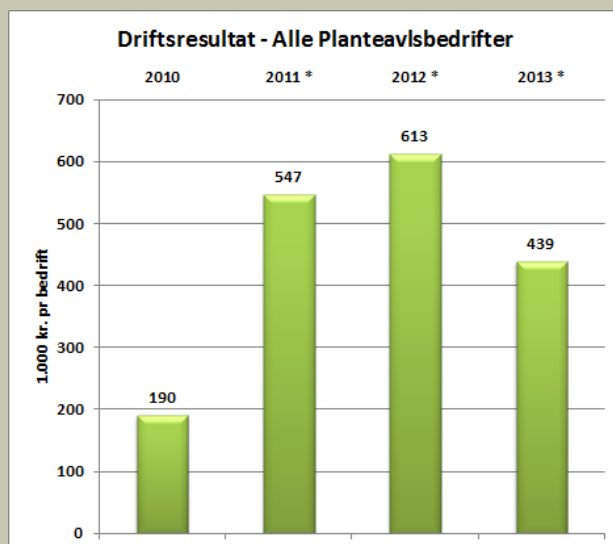

Indhold

Sammendrag	2
Relation til tidligere prognoser	3
Resultatopgørelse.....	3
Alle heltids planteavlsbedrifter	3
Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse.	5
Den bedste tredje del	6
Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver.....	7
Følsomhedsanalyse.....	7
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	8

Sammendrag

Regnskabsresultater fra 2010 viser en pæn fremgang i driftsresultatet i forhold til katastrofeåret 2009. Fremskrivning for 2011, 2012 og 2013 viser, at fremgangen i driftsresultatet forventes at fortsætte, dog med en forventet nedgang i 2013. Usikkerheden for 2013 er dog meget stor, og det forventede resultat skal derfor, som ved alle prognoser vurderes med meget stor forsigtighed. Det meget lave renteniveau og en forventning om fortsat lav rente er med til at give et godt driftsresultat. I fremskrivningen er der ikke indregnet tab på gæld eller finansielle kontrakter.

Kontakt: Landskonsulent *Erik Mægaard*

T +45 8740 5577, M +45 2033 5651, E erm@vfl.dk

Det Europæiske Fællesskab og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af nærværende publikation

Relation til tidligere prognoser

I juni 2011 blev der udgivet en prognose som denne. Den var dog baseret på lidt færre årsrapporter end i nærværende analyse.

I tabel 1 er vist Driftsresultatet for den gennemsnitlige planteavlsbedrift – dels som skønnet i juni 2011 og dels som skønnet i nærværende analyse.

Tabel 1. Relation til tidligere prognoser

	2010	2011	2012	2013
Driftsresultat	1.000 kr.			
Denne prognose	190	547	613	439
Prognose i juni 2011	195	637	449	-

Det lidt lavere forventede resultat for 2011 end forudset i juni 2011, skyldes især forventningerne om lavere høststudbytte og større omkostninger ved høst end forudset i juni 2011.

Det bedre resultat i 2012 end forudset i juni skyldes især forventningerne om en fortsat meget lav rente.

Resultatopgørelse

Nærværende analyse indeholder en prognose over de forventede økonomiske resultater for planteproducenter. Analysen omfatter heltidsplanteavlsbedrifter. Der er 926 årsrapporter i økonomidatabasen, som danner udgangspunkt for fremskrivningen. Disse årsrapporter er vejlet via data fra Danmarks Statistik, så de repræsenterer alle heltidsplanteavlsbedrifter i Danmark (2.763 bedrifter).

Ud fra forventede priser for 2011, 2012 og 2013 er fremskrevet de forventede økonomiske resultater for årene 2011-2013.

Prognosen for 2013 er behæftet med ekstraordinær usikkerhed. Både på grund af prognoseperiodens længde og i lyset af en meget usikker konjunktursituation. Prognosen for 2013 bygger derfor på forsigtige forudsætninger, jf. bilag 1, og er udelukkende at betragte som retningsgivende.

Den væsentligste del af bruttoudbyttet (kr. pr. bedrift) for salgsafgrøder kommer fra salgsindtægter/ produktionsværdien af korn og andre salgsafgrøder. Der regnes med et høststudbytte, svarende til gennemsnittet af de seneste 10 år, korrigeret for den udviklingstendens, der er i udbyttet for de enkelte afgrøder.

Da høsten 2011 har været meget mere besværlig end normalt, har der været større omkostninger til tørring og høstarbejde, samt i en del tilfælde er der opnået et lavere udbytte af en ringere kvalitet. For at tage hensyn til dette, regnes der med, at det gennemsnitlige bruttoudbytte (kr. pr. bedrift) er 5 procent lavere, end det ville have været under normale forhold. I de aktuelle regnskaber, der vil blive opgjort for 2011, vil disse forhold komme til udtryk ved lavere indtægter og større omkostninger.

Korrektionen i bruttoudbyttet dækker over meget store variationer, hvor nogle landmænd har oplevet meget store tab – hele marker, der ikke har kunnet høstes, mens andre stort set ikke har haft ekstra omkostninger. Det skal præciseres, at der ikke er tale om en egentlig høstprognose, men i det forventede resultat er der skønsmæssigt taget højde for den våde - og på mange områder meget dyre høst, der har været i 2011.

Alle heltids planteavlsbedrifter

I tabel 2 er vist produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlsbedrifter. Den gennemsnitlige planteavlsbedrift omfatter et dyrket areal på 183 ha i 2010 – heraf forpagtes 61 ha, således at der ejes omkring 122 ha.

Table 2. Resultatopgørelse for alle planteavlsbedrifter - heltid

	2010	2011	2012	2013
Produktion				
Antal producerede slagtesvin	407	415	423	423
Areal, ha	183	187	190	190
I 1.000 kr.				
Bruttoudbytte	2.732	3.269	3.347	3.177
Stykomkostninger	-844	-976	-985	-973
Dækningsbidrag	1.889	2.293	2.362	2.204
Kontante kapacitetsomkostninger	-962	-1.011	-1.034	-1.043
Afskrivninger	-345	-354	-351	-349
Resultat af primær drift	582	929	977	812
Afkoblet støtte	434	438	442	447
Finansieringsudgifter i alt	-825	-819	-804	-818
Driftsresultat, landbrug	190	547	613	439
Heraf konjunktur	0	15	29	-37
Likviditet før investeringer	262	751	846	724

I forhold til 2009 er bruttoudbyttet steget fra 2.375.000 kr. pr. bedrift til 2.732.000 kr. i 2010, dvs. en stigning på 357.000 kr. pr. bedrift. Dette slår igennem i Dækningsbidraget, da dette fra 2009 til 2010 er steget med 430.000 kr. Ud over at priserne har været meget bedre i 2009 end i 2010, har gennemsnitsbedriften formået at holde stykomkostningerne nede – de er faktisk reduceret med 72.000 kr. pr. bedrift.

Af tabel 2 ses, at det forventes, at bruttoudbyttet bliver markant bedre i 2011 end i 2010, og at det fastholdes på samme niveau i 2012, men falder lidt i 2013. Stigningen forventes at være på 537.000 kr. Til gengæld forventes stykomkostningerne at stige med over 100.000 kr. i 2011, 2012 og 2013 i forhold til 2010.

Det samlede dækningsbidrag forventes at stige med 405.000 kr. pr. bedrift fra 2010 til 2011 og stige lidt igen i 2012.

Da kapacitetsomkostningerne kun forventes at stige svagt, slår stigningen i dækningsbidraget igennem på "resultat af primær drift". I 2009 var resultat af primær drift på 167.000 kr. pr. bedrift. Det er steget til 582.000 kr. i 2010, dvs. en forbedring på over 400.000 kr. I 2011 forventes dette resultat at komme op på 929.000 kr. I 2013 forventes et mindre fald, men stadig noget over niveauet for 2010.

Da renteudgifterne i 2010 er på samme niveau som i 2009, er det samlede Driftsresultat Landbrug blevet forbedret med næsten 400.000 kr. fra det katastrofale negative resultat i 2009 på -213.000 kr. til et plus på 190.000 kr. i 2010. Dette resultat forventes i 2011 at komme op på 547.000 kr. og stige lidt i 2012 til godt 600.000 kr.

Driftsresultatet skal dække aflønning af ejerens arbejdsindsats og forrentning af egenkapitalen. Tager vi det, der var gennemsnittet i 2009, og det der forventes for 2011-2013, så er Driftsresultatet på 316.000 kr. som gennemsnit for de 5 år. Dette er ikke tilstrækkeligt til at dække arbejdsindsats og giver intet til forrentning af egenkapitalen set over alle 5 år som gennemsnit. Det vil sige, at det underskud, der var i 2009, ikke er dækket helt ind selv efter 2013, hvis prognosen holder.

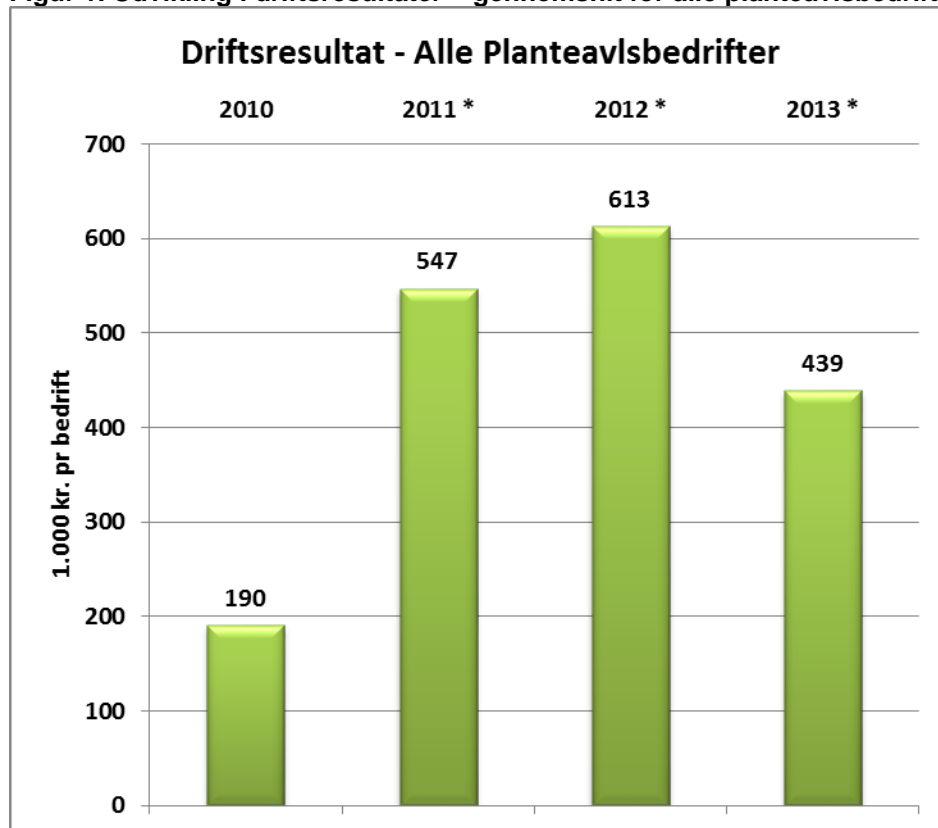
I driftsresultatet for 2010 indgår realiserede kurstab. Realiserede kursgevinster og -tab opdeles imellem positioner i finansaktiver (typisk renteswaps) og gæld (typisk lån i fremmed valuta, f.eks. CHF). Hidtil har der i prognoserne været indregnet gevinst eller tab på gældssiden, beregnet ud fra indeværende års gevinst eller tab, mens der ikke har været indregnet gevinst eller tab på finansaktiver. Begrundet i den store usikkerhed i kursudviklingen i begge typer produkter, er det ny praksis, at der ikke indregnes kursgevinster eller -tab for driftsprognoserne for 2011-13 hverken for finansaktiver eller lån.

Realiserede gevinster eller tab indgår i driftsresultatet for 2010. På denne baggrund skal der tages forbehold for effekten på driftsresultatet af eventuelle realiserede kurstab for årene 2011-2013.

For den gennemsnitlige heltids planteavlsbedrift er der en positiv likviditet før investering fra 262.000 kr. realiseret i 2010 stigende til 852.000 i 2012 og et mindre fald til i 2013 til 719.000 kr. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på 350.000 kr. om året. Der burde således være plads til at investere lidt mere end afskrivningerne, uden at det skulle være nødvendigt med optagelse af flere lån.

I figur 1 er vist driftsresultatet for de samme bedrifter som i tabel 1.

Figur 1. Udvikling i driftsresultater – gennemsnit for alle planteavlsbedrifter

Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse.

I tabel 3 er vist driftsresultaterne for planteavlsbedrifterne inddelt efter arealtilligendend.

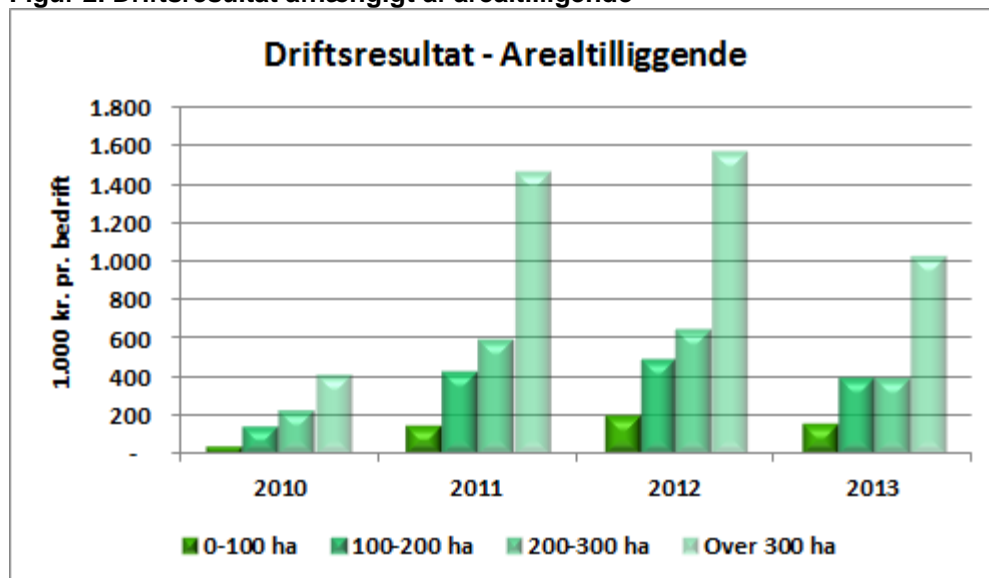
Tabel 3. Driftsresultat for planteavlbedrifter afhængigt af arealtilliggende

	Antal bedrifter	2010	2011	2012	2013
Arealtiliggende	Driftsresultat i 1.000 kr.				
0-100 ha	503	46	156	202	167
100-200 ha	1.257	157	431	497	405
200-300 ha	648	239	600	654	406
Over 300 ha	355	422	1.478	1.577	1.038
Gns. alle	2.763	190	547	613	439

De tilsvarende tal er vist i figur 2. Under antal bedrifter er vist det vægtede antal.

Det ses af tabellen og figur 2, at de store bedrifter har væsentligt bedre økonomi, når priserne er høje. Til sammenligning kan nævnes, at bedrifterne over 300 ha i 2009 havde et driftsresultat på -475.000 mod et driftsresultat på bedrifter under 100 ha på -91.000 kr. Jo større produktionen er, desto mere følsom er man over for prisudsving.

Figur 2. Driftsresultat afhængigt af arealtilliggende

Den bedste tredje del

Bag tallene i de foregående afsnit ligger store spredninger. I tabel 4 er vist driftsresultaterne inkl. prognose for de ejendomme, der i 2010 var blandt den bedste tredjedel, målt som Driftsresultat.

Tabel 4. De bedste driftsresultater.

	Areal i 2010	2010	2011	2012	2013
	Driftsresultat i 1.000 kr.				
Bedste tredjedel	231	926	1.236	1.328	1.072
Gns. alle	183	190	547	613	439
Forskel bedste og gennemsnit	43	+736	+689	+715	+633

De bedrifter, der har det bedste resultat har 48 ha mere end gennemsnittet og opnåede et Driftsresultat, der i 2010 var ca. 736.000 kr. større end gennemsnittet. Samlet set over de 4 år, ser det ud til, at den tredjedel af bedrifterne, der opnåede de bedste driftsresultater tilsammen opnår et driftsresultat, der i gennemsnit er omkring 690.000 kr. bedre end gennemsnittet.

Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver

Investeringerne var i 2009 på ca. 880.000 kr. pr. bedrift og faldt i 2010 til 690.000 kr. I 2011 og 2012 forventes, at investeringerne holder sig på samme niveau. Afskrivningerne ligger på ca. 350.000 kr. om året og da der som gennemsnit et tale om en mindre udvidelse af arealet, medfører det lave investeringsniveau, at der kun er "plads til" at investere i ny teknik svarende til afskrivningerne.

Planteavlsbedrifterne havde i 2010 en gæld på knap 17 mill. kr. og en egenkapital på knap 14 mill. kr. Egenkapitalen forventes at kunne fastholdes under forudsætning af at jordpriserne holdes på niveau med værdierne ultimo 2010.

Af gælden er ca. 70 % flexlån. Heraf er 21 % Flex Realkredit Dansk, 44 % Euro Flex og 5 % Finanslån. Med den forventede renteutvikling i 2012 (se bilag 1) vil de samlede finansieringsudgifter kunne holdes på samme niveau i 2012 og 2013 som i 2011.

Følsomhedsanalyse

For at vurdere prognosernes følsomhed over for centrale parametre er gennemført en mindre følsomhedsanalyse på centrale forhold.

Renten er lav og forventes ikke at stige i perioden. Der er dog meget stor usikkerhed over for renteutviklingen. Hvis renten stiger med 1 % point, vil driftsresultatet blive forringet med ca. 130.000 kr. pr. bedrift pr. år. Renten har således meget stor betydning for det økonomiske resultat, især da meget af gælden er baseret på flexlån, hvor renteændringer slår meget hurtigt igennem.

Kornprisen har også meget stor betydning. Hvis alle salgsprodukter falder med 10 % i 2012 i forhold til de i bilag 1 forudsatte priser, vil driftsresultatet blive reduceret med ca. 200.000 kr. pr. bedrift. Et fald på 10 % svarer til at hvedeprisen i 2012 bliver på 120 kr. pr. hkg., i stedet for de 133 kr. pr. hkg. foderhvede, der er forudsat i prognosen.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Prognosen for 2013 er behæftet med ekstraordinær stor usikkerhed. Både på grund af prognoseperiodens længde og i lyset af en meget usikker konjunktursituation. Prognosen for 2013 bygger derfor på forsigtige forudsætninger, herunder pejlinger fra FAO/OECD's forventede prisbevægelser, og er udelukkende at betragte som retningsgivende.

Tabel 1: Prisforventninger

	2009	2010	2011*	2012*	2013*
<i>Mælkeproduktion</i>					
Mælkepris (kr./kg standard mælk)**	2,10	2,37	2,63	2,53	2,50
Mælkeydelse pr. ko (stigning i pct. pa.)	1,00	1,00	1,00	1,50	1,50
<i>Svineproduktion</i>					
Svinekød (kr./kg)	9,33	9,83	10,29	10,85	11,35
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	328	337	351	372	400
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	192	203	206	222	238
Grise pr. årssø	27,5	28,1	28,7	29,3	29,9
<i>Planteproduktion</i>					
Foderhvede (kr./hkg.)	91	98	144	133	132
Foderbyg (kr./hkg.)	91	94	140	133	132
Maltbyg (kr./hkg.)	117	101	167	163	157
Raps (kr./hkg.)	222	229	337	315	300
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	95	112	130	86	80
<i>Foder mv.</i>					
Soyaskrå (kr./hkg.)	235	230	247	240	240
Foderhvede (kr./hkg.)	98	105	154	145	144
Rapsskrå (kr./hkg.)	141	169	169	160	160
Gødning (indeks)	172	161	190	193	193
Brændstoffer (indeks)	148	187	224	208	203

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Standard mælk: Mælk med 4,2 % fedt og 3,4 % protein.

Salgspriser

Prisen for planteprodukter – korn, kartofler, raps, frø mv. - forventes at forblive på et højt niveau i 2011, mens det forventes at falde lidt tilbage mod et mere gennemsnitligt niveau i 2012.

Mælkeprisen forventes at faldet tilbage til et niveau omkring 2,53 kr. pr. kg. standard mælk i de sidste måneder af 2011 på grund af et større udbud af mælk på verdensplan. I hele 2012 forventes mælkeprisen at ligge på dette niveau. Mælkeprisen i 2013 er sat til 2,50 kr. pr. kg, hvilket repræsenterer det mere langsigtede skøn for prisniveauet. Det skal dog understreges at både 2012 og i særdeleshed 2013 er behæftet med stor usikkerhed. Mælkeprisen er meget følsom over for blandt andet klimamæssige forhold i de store mælkeproducerende lande som New Zealand.

Noteringen for *svinekød* forventes i 2011 at ligge over niveauet i 2010. Den forventede afregningspris for

2011 er således på 10,29 kr. pr. kg., lidt lavere end juni-forventningen. Den positive prisudvikling forventes at fortsætte i 2012.

Et fortsat stærkt internationalt marked giver støtte til noteringen og bevirker, at noteringen indtil nu har ligget højere end året før. Derimod er der ikke megen støtte at hente på det europæiske marked, hvor efterspørgslen hæmmes af økonomiske stramninger. Tilmed ligger produktionen af svinekød fortsat højt, og stiger lidt i forhold til året før. Det forventes dog fortsat svagt faldende EU-produktion af svinekød, efterhånden som vi nærmer os 1. januar 2013, hvor nye EU-krav om løsgående drægtige søer træder i kraft.

Købspriser

2010 bød på kraftigt stigende *kornpriser* på grund af klimatiske forhold i flere regioner og brande i Østeuropa. Det medførte et træk på lagrene, og denne effekt sætter stadig præg på markederne. I 2011 forventes korn- og foderpriserne at forblive på et forholdsvis højt niveau. I 2012 forventes priserne at falde tilbage mod et mere gennemsnitligt niveau.

Priserne på *sojaskrå* og *raps* forventes dog at forblive høje.

Samlet set ventes foderomkostningerne at holde et stabilt højt niveau i 2011 og 2012.

Prisen på *handelsgødning* ventes at holde det nuværende forholdsvis høje niveau i både 2011 og 2012. Det skyldes fortsat stor efterspørgsel og høje energipriser. Det forventes, at priserne fortsætter på dette niveau ind i 2012.

Priserne på *bekæmpelsesmidler*, *reparation* og *vedligeholdelse* samt *tjenesteydelser* forventes generelt at følge den almindelige prisudvikling i prognoseperioden.

Der hersker stor geopolitisk og konjunktuel usikkerhed om *energipriserne*. Prognosen bygger på en gradvis normalisering af priserne i løbet af 2012 og 2013.

Renter

En global vækstafmatning har afløst et kortvarigt opsving. Den svage vækst rammer stort set alle lande, dog hårdest i OECD-landene. Også de nyindustrialiserede lande mærker tydeligt vækstnedgangen, selvom der i disse lande stadig ses relativt høje vækstrater. Det forventes, at vi har bevæget os ind i en periode med lav og ustabil, men hovedsagelig positiv vækst. Der er dog betydelig risiko for, at vækstafmatningen udvikler sig til en recession i flere af de toneangivende lande.

De seneste års krise har medført store offentlige underskud og kraftigt stigende gælds niveauer. Gælden er blevet uholdbar stor i en række lande, især i Sydeuropa, men også i lande som Frankrig og USA har gælden nået en bemærkelsesværdig størrelse. Gælden har medført et ønske om at konsolidere de offentlige finanser, og der foretages besparelser og reformer i en række europæiske lande og USA. På kort og mellemlangt sigt vil konsolideringen af de offentlige finanser sammen med øget regulering og stramning af kravene til den finansielle sektor virke væksthæmmende, og perioden med svag vækst bliver formentlig af længere varighed.

Samlet set balancerer økonomien i den vestlige verden mellem lav vækst og risikoen for fornyet recession.

Gældskrisen og den svage vækst har medført historisk lave renter i store dele af verden, herunder Euroområdet, USA og Japan. Den Europæiske Centralbanks rentesatser er blevet sat op med et halvt procentpoint i første halvår 2011, men yderligere renteforhøjelser er ikke et tema i den nærmeste fremtid. Under indtryk af faldende inflation, lav vækst og finansiell uro går overvejelserne på uændrede eller lavere renter. Markedet har indregnet yderligere rentenedsættelse fra ECB.

Udviklingen på de finansielle markeder er præget af den store usikkerhed, der hersker om det fremtidige konjunkturforløb, problemerne med den høje offentlige gæld og den finansielle sektors skrøbelighed. Usikkerheden vil fortsat være fremherskende på kort og mellemlangt sigt. Af samme grund vil en række landes lange rentespænd i forhold til Tyskland fortsat være høje. Modsat betyder investorenes nervøsitet, at Danmark og andre robuste økonomier tiltrækker kapital, da investeringer i disse lande opfattes som mere sikre.

Tabel 2 viser, hvilke renteniveauer prognosen bygger på.

Tabel 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2010	2011*	2012*	2013*
Realkredit, fast, dkr.	5,96	6,10	5,63	5,79
Realkredit, flex, dkr.	2,64	2,61	2,45	2,68
Realkredit, fast, euro	2,41	2,55	2,08	2,24
Realkredit, flex, euro	1,78	2,11	2,15	2,38
Finanslån, valuta	4,84	4,81	4,70	4,93
Kassekredit, dkr.	6,46	6,43	6,31	6,55
Banklån, dkr	4,87	5,01	4,54	4,70

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

Datamateriale

Resultaterne er vejede, så de er repræsentative for hele landbruget i henhold til den seneste landbrugstælling fra Danmarks Statistik. I alt indgår 6.630 bedrifter i analysen, hvis resultater er vejede op til de 31.787 bedrifter, der var i alt i 2010. Indkomstkønnet for 2010 er beregnet ud fra de foreløbigt vejede 2010-regnskaber. Resultaterne kan ændre sig, når Danmarks Statistik har foretaget en endelig vejning.

Bedrifterne, der indgår, skal være på mindst 10 ha, eller værdien af den landbrugsmæssige produktion skal overstige 60.000 kr. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data.

Indkomstprognoserne for 2011 og 2012 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's regnskabsdatabase samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår af Landbrug & Fødevarers publikation "Markedsvurdering for landbrugsproduktion".

Analysen indeholder en særskilt opgørelse for heltidsbrug. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer.

Definitioner

"Alle bedrifter": Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standard-dækningsbidrag over 60.000 kr.

Afkastningsgrad: Resultat af primær drift plus afkoblet støtte minus ejer aflønning, divideret med landbrugsaktiver (gennemsnit primo og ultimo). Viser forrentningen af landbrugsaktiverne.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Lønningsevne: Driftsresultat før renter plus afkoblet EU-støtte minus forpagtningsafgift og minus 4 pct. forrentning af landbrugsaktiver (gennemsnit primo og ultimo) divideret med antal normtimer (dog reduceret med timer aflønnet af maskinstation). Viser mulighed for afkast til kapital og arbejde.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Økonomi

Agro Food Park 15 T +45 8740 5000
Skejby F +45 8740 5010
DK 8200 Århus N vfl.dk